

A jászkeszeg az év hala 2021-ben

A Magyar Haltani Társaság (MHTT) 2021 halának kiválasztására kiírt közönségsválasztás december 31-én zárult. Ez minden évben jó alkalom, hogy megkérdezzük Harka Ákost, az MHTT elnökét, hogy milyen évet zárt a társaság.

Harka Ákos minden beszélgetésünk kezdetén elmondja, hogy a Magyar Haltani Társaság a természetes vizek haltani vizsgálatával foglalkozó kutatók, valamint a velük összefogó, vizeinkért és halainkért tenni akaró személyek közös szervezete. A társaság célja a Kárpát-medencei természetes vizek halainak faunisztikai, ökológiai, természetvédelmi és halászati kutatásának ösztönzése, az eredmények és tapasztalatok közzétesése, a természetes vizek halállományának óvása és jobbitása. Feladatuknak tekintik továbbá a témával kapcsolatos ismeretterjesztő munkát, a kulturális hagyományok és a magyar haltani szaknyelv ápolását. Az MHTT-nek 140 tagja van, akik valamennyien elkötelezettek a társaság céljainak megvalósítása iránt, és semmiféle anyagi ellenszolgáltatást nem kérnek és nem kapnak a munkájukért.

A jászkeszeg

A koronavírus-járvány a társaság terveit is keresztülhúzta, kezdte 2020 értékelését Harka Ákos. Január 1-jén „Az év hala” szavazás eredményének közzétételével kezdtek tevékenységüket. A sajtóközlemény tavalay is jelentős érdeklődést váltott ki, az elektronikus és a nyomtatott sajtóban egyaránt sok cikk foglalkozott az év hala címét elnyerő stülövel. Az érdeklődés eredményeként több rádió- és tévériport mellett a nyomtatott sajtó is népszerűsítette akciójukat kisebb-nagyobb cikkekben. Külön örömet hozott, hogy a Magyar Posta bélyeget jömentt meg a stülölről. A 185 forintos címletű bélyeg azukon a postákon kapható, ahol filatéliai szakszolgálat is működik.

A márciusra a XVI. Magyar Haltani Konferencia szervezésével készultek, amit a Magyar Haltani Társaság 2020. március 18-19-ére terveztek, de az a koronavírus miatt elrendelt veszélyhelyzetben elmaradt. A rendezvényre ez alkalommal is komoly program állt össze, ám a veszélyhelyzet éppen egy héttel korábban hirdette meg a kormány, így a tisztafuredi konferenciát – a

város polgármesterének kérésére – új időpontra kellett halasztani.

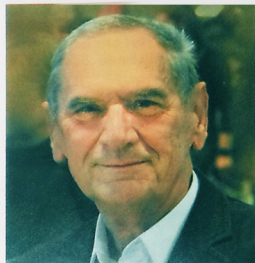
Ami a programot illeti, 25 előadással készultek, és bemutatnak volna *Szendőfi Balázs* négyrészes, „A szöke tó – a Tisza-tó hat év szaka” című új természetfilmjét. A film *Hegedűs Gábor* ötlete és kezdeményezése alapján készült, a Tisza-tavi Sporthorgász K. N. Kft. támogatásával.

A konferencia vezértémáját *Tatár Sándor*, *Tóth Balázs*, *Csányi Béla*, *Szekeress József*, *Müller Tamás* jegyzi, a lápi póc fajvédelmi mintaprogram 12 évének tapasztalatairól és az azuk alapján kidolgozott tervekről szől. Mielőtt azonban sajnálkoznánk, hogy a konferencia tavalay elmaradt, az elnök elmondta, hogy idén úgy rendezik meg a hagyomány kétnapos konferenciát, amikor már lehetséges lesz, hogy az első napján a tavalay, második napján az idénre tervezett programot bonyolítják le.

A tavalay előadások egy része nyomtatott változatban is elérhető, a Magyar Haltani Társaság 176 oldalas idősza kiadványa, a *Pisces Hungarici* jó néhányat tartalmaz közülük.

Ismeretterjesztő tevékenységükről szölva Harka Ákos elmondta, hogy az elmúlt évben még hatékonyabbá vált, mert a honlapjukon a „Mit fogtam” oldaluk igen népszerűvé vált. Ezen az oldalon olyan fényképeket és üzenetreszleteket közölnek, amiket a honlap látogatói küldenek, segítséget kérve egy-egy szokatlan megjelenésű példány vagy számukra ismeretlen hal azonosításában, és akik egyúttal hozzájárulnak a beküldött anyag közzétételéhez. A halfotókat és a kérdéseket a haltanitasarasag@gmail.com címen várják. A beérkező levelekre a társaság szakemberei e-mailben válaszolnak, de a közérdeklődésre számot tartó kérdéseket a honlapon is közlik. Tavalay mintegy 200 megkeresés érkezett, amelyekre válaszoltak is.

A honlapon működtetnek rajnlévyoldalt is, amely egy játék keretében kínál lehetőséget a halismeret tesztelésére. Az év során 12 alkalommal egy-egy Kárpát-medencében honos hal fényképét mutatják be, az alapján kell azonosítani a fajt. A játék résztvevőitől a következő adatok beküldését kéri: név, ország, helység, valamint a faj neve a *Fish-base* vagy a *Magyarország halfaunája* című könyv szerint. A megfejtést minden forduló után közlik, és év végén összesítve a legtöbb

Dr. Harka Ákos, a MHTT elnöke

jó megoldást beküldők közül sorsolják ki az öt nyertest.

Az év hala választást minden év október közepén indítják el, ekkor teszik közzé az elnökség javaslatait. A társaság honlapján rendezett közönségsválasztásra december 31-én délig 7653 szavazat érkezett be, s ennek alapján hirdethettek ki a végeredményt. A három jelölt közül az ősi vasókat viselő és napjainkra erősen megfogványosított angolna a szavazatok 20 százalékával a harmadik lett. Második helyen végzett a fokent hegy- és dombsideki patakjainkban élő, mindössze 8–10 centit elérő ürge csele. Erre a viszonylag ritka és védett halunkra a szavazók 31 százaléka voksolt. Az élen, 49 százalékos többséggel, a közepes és nagyobb folyóink alföldi szakaszait kedvelő jászkeszeg végzett.

A világos pikkelyei miatt Herman Ottó által még ónos jászknak nevezett jászkeszeg egy ezüstös színű pontyfélének. Az alsó úszói többnyire rótes-pirosas színűek, ezért gyakran összetévesztik a bodorkával vagy a vorószárnyú keszeggel. A jászkeszeg pikkelési azonban apróbbak, ezért az oldalvonalan mindig 55-nél több pikkely számolható, míg a másik két fajnál 50-nél kevesebb. Taplálka zömét üledékben rejtőző gerinctelen állatok, férgek, puhatestűek alkotják. Áramlás-kedvelő faj, de a gyakran felírsluló tavakban is megtalálható, amilyen például a Tisza-tó. A Balatonban azonban ritkaság, ívásvak késő tavasszal történik, ezért április 15-től május 31-ig tilos a fogása. Ikrájait söderes mederfenekre vagy vízi növényzetre rakja.

Közepes termetű halunk legkisebb fogható mérete 20 cm, de a 30 cm fölöttiek sem ritkák. A jászkeszeg húsa szálkas, de izletes. A hazai horgászterek 3,86 kg (1995). monda végeztül Harka Ákos.